

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงิน เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน

ในคนเจนเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร

Determinants of Saving Behavior for Financial Security among Generation Y

in the Bangkok Metropolitan Area

นางสาวชาลิสา ทุมกานนท์

สาขาวิชาการจัดการการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหงประเทศไทย

Chalisa Thumkanon

Email : 6614103023@rumail.ru.ac.th

Finance and Banking, Business Administration, Ramkhamhaeng University, Thailand

บทคัดย่อ

การออมเงินถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความมั่นคงทางการเงิน โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรเจนเนอเรชันวายที่อยู่ในช่วงวัยทำงานซึ่งมีการรับผิชอบหลากหลาย งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในคนเจนเนอเรชันวายในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออม ศึกษาระดับปัจจัยกระตุ้นที่มีผลต่อการพฤติกรรมการออม และศึกษาพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินของกลุ่มประชากรเจนเนอเรชันวายในพื้นที่ดังกล่าว

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน ซึ่งมีอายุระหว่าง 29–44 ปี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test, One-way ANOVA และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุระหว่าง 33–36 ปี รายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 30,001–45,000 บาท มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน

ในด้านปัจจัยที่กระตุ้นพฤติกรรมการออม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความเห็นด้วยในระดับมากในทุกด้านตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ โดยเฉพาะ “ความต้องการเติมเต็มศักยภาพตนเอง” และ “ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ” ซึ่งเป็นแรงจูงใจสำคัญในการออมเงิน นอกจากนี้ พฤติกรรมการออมในมิติ Who, What, Where, When, Why และ How ล้วนแสดงถึงความมีวินัย มีเป้าหมาย และความเป็นอิสระในการตัดสินใจออมเงินของกลุ่มตัวอย่าง โดยนิยมออมในรูปแบบบัญชีออมทรัพย์ ออมทุกเดือน และให้เหตุผลการออมเพื่อรองรับความไม่แน่นอน

ในด้านผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมในมิติต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะ ในด้านผู้ตัดสินใจ ช่องทาง วิธีการ และช่วงเวลาในการออม ขณะที่ปัจจัยกระตุ้นทั้ง 5 ด้านตามลำดับขั้นของมาสโลว์ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและแนวทางส่งเสริมการออมในกลุ่มคนวัยทำงาน โดยเฉพาะเจนเอเรชันวาย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพสูงในการสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว หากได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม

คำสำคัญ: พฤติกรรมการออมเงิน, ความมั่นคงทางการเงิน, เจนเอเรชันวาย, ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์, ปัจจัยส่วนบุคคล

ABSTRACT

Saving money is a vital strategy for achieving financial stability, especially among Generation Y individuals who are currently in their working years and facing various financial responsibilities.

This study, titled "Determinants of Saving Behavior for Financial Security among Generation Y in the Bangkok Metropolitan Area" aimed to (1) examine personal factors influencing saving behavior, (2) assess the level of motivational factors affecting saving behavior, and (3) study the saving behavior itself within this demographic group.

This quantitative research utilized a survey methodology. Data were collected through a questionnaire distributed to 340 participants aged 29–44 residing in Bangkok. Descriptive statistics and inferential statistics including t-tests, one-way ANOVA, and multiple regression analysis were employed to analyze the data. The majority of respondents were male, aged between 33–36 years, earned a monthly income of 30,001–45,000 baht, held a bachelor's degree, and worked in the private sector.

Regarding motivational factors, the findings revealed that participants agreed at a high level across all five levels of Maslow's hierarchy of needs, with self-actualization and love and belonging emerging as the most influential in driving saving behavior. In terms of behavioral dimensions (Who, What, Where, When, Why, and How), respondents demonstrated a disciplined and goal-oriented approach to saving, preferred to save through regular bank accounts, and commonly saved on a monthly basis to prepare for unforeseen future events.

The hypothesis testing indicated that personal factors such as gender, age, income, education level, occupation, and marital status significantly influenced various dimensions of saving behavior — particularly

in decision-making, saving methods, channels, and timing. Additionally, all five motivational factors based on Maslow's framework had a statistically significant impact on saving behavior.

These findings can serve as practical guidelines for policymakers and financial institutions to develop targeted savings promotion strategies for working-age individuals, particularly those in Generation Y, who possess high potential to achieve long-term financial security when adequately supported.

Keywords: Saving Behavior, Financial Security, Generation Y, Maslow's Hierarchy of Needs, Personal Factors

บทนำ

ในปัจจุบัน ประชากรทั่วโลก โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงานรุ่นใหม่อย่าง เจเนอเรชันวาย (Gen Y) ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่ส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคงทางการเงิน ทั้งในเรื่องของรายได้ที่ไม่แน่นอน หนี้สินที่เพิ่มขึ้น และค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมเงินของคนกลุ่มนี้อย่างมีนัยสำคัญ จากรายงานของ OECD/INFE (2023) พบว่า ผู้ใหญ่ในหลายประเทศทั่วโลกยังมีระดับความรู้ทางการเงินที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีความเข้าใจพื้นฐานด้านการวางแผนการเงิน การบริหารความเสี่ยง และการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินค่อนข้างจำกัด นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามใน 39 ประเทศมีคะแนนเฉลี่ยในด้านพฤติกรรมการออมและการวางแผนการเงินในระดับ “ไม่เพียงพอ” ซึ่งบ่งชี้ว่าความสามารถในการบริหารเงินเพื่ออนาคตยังเป็นประเด็นสำคัญที่ทั่วโลกต้องให้ความสนใจ (OECD/INFE, 2023)

ในระดับภูมิภาคอาเซียน สถานการณ์พฤติกรรมการออมของคนเจเนอเรชันวาย มีลักษณะเฉพาะที่น่าสนใจจากการสำรวจของธนาคารยูโอบี (UOB) พบว่า คนรุ่นใหม่ในอาเซียนให้ความสำคัญกับการออมมากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศไทยที่มีผู้บริโภคร้อยถึง 57% ที่มีเงินสำรองฉุกเฉินครอบคลุมค่าใช้จ่ายอย่างน้อย 3 เดือน สูงกว่าค่าเฉลี่ยภูมิภาคที่ 54% (UOB, 2023) อย่างไรก็ตาม แม้พฤติกรรมด้าน “การเริ่มต้นออม” จะเพิ่มขึ้นในกลุ่มบางช่วงวัยหรือรายได้ แต่ก็ยังคงมีการใช้จ่ายที่เน้นบริโภคในปัจจุบันสูง เช่น การท่องเที่ยวและความบันเทิง ซึ่งอาจกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว โดยเฉพาะในกลุ่มเจเนอเรชันวาย ที่ยังไม่มีวางแผนทางการเงินอย่างเป็นระบบ

ดังนั้น แม้ภาพรวมของอาเซียนจะสะท้อนว่าคนรุ่นใหม่เริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการออม แต่ข้อมูลในระดับประเทศ เช่น ในประเทศไทย กลับพบว่าอัตราการออมของเจเนอเรชันวาย มีแนวโน้มลดลง ขณะที่ภาระหนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหนี้เพื่อการบริโภค เช่น บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566) ระบุว่า สัดส่วนของผู้มีการออมลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีรายได้น้อยถึงปานกลาง สาเหตุหลักเกิดจากค่านิยมที่เน้นการบริโภค ขาดวินัยทางการเงิน และความรู้ด้านการวางแผนการเงินที่ไม่เพียงพอ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงที่มีค่าครองชีพสูง คนเจนเอเรชั่นวาย ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายประจำวันจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นค่าที่พัก ค่าเดินทาง หรือค่าใช้จ่ายทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อธิพันธุ์ วรรณสุริยะ (2566) ที่พบว่า พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น รายได้และการศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงาน ซึ่งรวมถึงกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย ที่มีบทบาทหลักในระบบเศรษฐกิจเมืองใหญ่ หากมีรายได้และความรู้ทางการเงินไม่เพียงพอ ก็จะส่งผลให้ความสามารถในการออมเงินลดลง (อธิพันธุ์ วรรณสุริยะ, 2566)

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงิน เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในคนเจนเอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารในการบริหารจัดการองค์กร ส่งเสริม และพัฒนานุเคราะห์ให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ตลอดจนเป็นแนวทางในการส่งเสริมการออมอย่างยั่งยืนในกลุ่มวัยทำงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลเจนเอเรชั่นวาย ที่ออมเงินเพื่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินในกรุงเทพมหานคร
- 2 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่กระตุ้น และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออม เพื่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินในกรุงเทพมหานคร
- 3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินของบุคคลเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

- 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินที่แตกต่างกัน
- 2 ปัจจัยกระตุ้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงิน

ขอบเขตของการวิจัย

1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ แรงจูงใจที่มีผลต่อการออม ประกอบด้วย

(1) ความต้องการขั้นพื้นฐาน (2) ความต้องการความปลอดภัย (3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (4) ความต้องการการยอมรับนับถือ และ (5) ความต้องการเติมเต็มศักยภาพตนเอง ตามแนวคิด ของ Maslow (1943) ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การออมเงินเพื่อการสร้างความมั่นคงทางการเงิน ประกอบด้วย 6 ตัวแปร คือ Who, What, Where, When, Why, Whom และ How

2 ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร

3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เจเนอเรชันวาย ที่มีอายุระหว่าง 29-44 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนคนไทย 1,277,633 คน (ข้อมูล ณ เดือน มีนาคม 2568) ที่มาจากสถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร

4 ขอบเขตระยะเวลา ผู้วิจัยทำการศึกษาดังแต่เดือนมีนาคม – เดือนมิถุนายน 2568

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1 ทราบปัจจัยส่วนบุคคลของเจเนอเรชันวาย ที่ออมเงินเพื่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินในกรุงเทพมหานคร

2 ทราบระดับปัจจัยที่กระตุ้นและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินในกรุงเทพมหานคร

3 ทราบระดับการออมเงินเพื่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินของบุคคล เจเนอเรชันวาย ในกรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์

1 ปัจจัยส่วนบุคคลของเจเนอเรชันวาย หมายถึง ลักษณะส่วนตัวของประชากรเจเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ

1.1 เพศ หมายถึง เพศของประชากรเจเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็นเพศชาย และเพศหญิง

1.2 อายุ หมายถึง อายุของประชากรเจเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม ตั้งแต่ปีเกิดจนปัจจุบัน

1.3 รายได้ หมายถึง ผลตอบแทนจากการทำงานของประชากรเจเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม ต่อเดือน

1.4 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของประชากรเจเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามในปัจจุบัน

1.5 สถานภาพ หมายถึง สถานภาพของประชากรเจเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามในปัจจุบัน แบ่งเป็นโสด, สมรส, หม้าย, หย่าร้าง, แยกกันอยู่, สมรสแต่ไม่ได้จดทะเบียน

1.6 อาชีพ หมายถึง งานประกอบการค้า งานที่ใช้วิชาชีพ หรืองานอื่นๆ ซึ่งบุคคลใดบุคคลหนึ่งกระทำอยู่ แต่ไม่หมายความถึงอุตสาหกรรม สถานการณ์ทำงานหรือประสบการณ์ในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานนั้น

2 ประชากร หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน

3 เจเนอเรชันวาย หมายถึง ประชากรที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2524-2538 (ค.ศ. 1981-1995) (ฝ่ายวิจัยและข้อมูล สถาบันอาหาร, 2563)

4 ปัจจัยที่กระตุ้นและส่งผลต่อการตัดสินใจออม หมายถึง เป้าหมายการวางแผน มีทั้งแรงกระตุ้นจากภายในตัวบุคคล และแรงผลักดันจากภายนอก

4.1 ความต้องการขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

4.2 ความต้องการความปลอดภัย หมายถึง ความต้องการความปลอดภัยที่มียืดหยุ่นทางจิตใจ ปราศจากความกลัว การสูญเสียและภัยอันตราย

4.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ หมายถึง การมีความสัมพันธ์ที่ดี ได้รับความรัก หรือรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

4.4 ความต้องการการยอมรับนับถือ หมายถึง ความภูมิใจและต้องการความเคารพนับถือจากบุคคลอื่น

4.5 ความต้องการเติมเต็มศักยภาพตนเอง หมายถึง ความต้องการที่จะเป็นสิ่งที่คนอื่นๆหนึ่งสามารถเป็นได้เป็นสิ่งที่มีความเจาะจง

5 การออมเงินเพื่อการสร้างความมั่นคงทางการเงิน หมายถึง การจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่งไว้ใช้ในอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความปลอดภัยและเสถียรภาพทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัว เช่น การเก็บเงินสำรองฉุกเฉิน การเตรียมเงินไว้ใช้หลังเกษียณ การมีเงินสำรองสำหรับค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิด หรือแม้แต่การลงทุนเพื่อให้เกิดดอกผลในระยะยาว ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยลดความเสี่ยงจากปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นคงและมีความสุขมากยิ่งขึ้น

5.1 Who หมายถึง ใครเป็นผู้ที่ทำการออมเงิน หรือ คนที่ตัดสินใจและลงมือออมเงิน เช่น ตัวเอง คู่สมรส สมาชิกในครอบครัว

5.2 What หมายถึง รูปแบบหรือประเภทของการออมเงินที่เลือกใช้ เช่น ฝากออมทรัพย์ ฝากประจำ ลงทุนในกองทุนรวม ซื้อประกันชีวิต ฯลฯ

5.3 Where หมายถึง สถานที่หรือช่องทางที่เลือกใช้ในการออมเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ แอปพลิเคชันทางการเงิน ออนไลน์แพลตฟอร์ม

5.4 When หมายถึง ความถี่หรือช่วงเวลาที่มีการออมเงิน เช่น รายเดือน รายไตรมาส ทุกครั้งที่มียาได้

5.5 Why หมายถึง เหตุผลหรือแรงจูงใจในการออมเงิน เช่น เพื่อความมั่นคงในอนาคต เพื่อเกษียณอายุ เพื่อยามฉุกเฉิน

5.6 Whom หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทหรือมีอิทธิพลในการตัดสินใจออมเงิน เช่น ตนเอง ครอบครัว หรือผู้ให้คำปรึกษาทางการเงิน

5.7 How หมายถึง วิธีการหรือขั้นตอนในการออมเงิน เช่น การวางแผนงบประมาณ การหักเงินอัตโนมัติ การตั้งเป้าหมายออมเงิน

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการออม

1.1.1 ความหมายของแรงจูงใจ

PMCE Expert (2019) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับแรงจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจ" มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน คือคำว่า movere ซึ่งมีความหมายว่า "to move" หรือแปลตรงตัวว่า "ขับเคลื่อน" ซึ่งสามารถตีความได้ว่าเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Kidd, 1973, p. 101) อันสะท้อนให้เห็นว่าแรงจูงใจเป็นหัวใจสำคัญของการก่อให้เกิดพฤติกรรมที่มุ่งไปยังเป้าหมาย

1.1.2 ความหมายของการออม

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2566) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการออมไว้ว่า การออมถือเป็นกระบวนการที่บุคคลจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่งไว้ไม่ให้เกิดการใช้จ่ายทันที โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อรองรับค่าใช้จ่ายในอนาคต ทั้งในยามฉุกเฉิน การบรรลุเป้าหมายส่วนตัว หรือเพื่อความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว โดยรูปแบบของการออมที่พบโดยทั่วไปจะเน้นไปในลักษณะที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น การฝากออมทรัพย์ การฝากประจำ หรือการซื้อสลากออมทรัพย์ ซึ่งแม้ผลตอบแทนจะไม่สูงนักเมื่อเทียบกับการลงทุน แต่ก็มีความปลอดภัยในแง่ของการรักษาเงินต้น

1.1.3 ความหมายของแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการออม

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2565) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการออม หมายถึง แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการออมในบริบทเศรษฐกิจไทยถูกนิยามว่าเกิดจากความต้องการเตรียมพร้อมรับมือกับความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ และการออมเพื่อสร้างเสถียรภาพทางการเงิน

1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างความมั่นคงทางการเงิน

1.2.1 ความหมายของความมั่นคง

Sanders (2563) ได้กล่าวไว้ว่า ความมั่นคง หมายถึง ภาวะที่บุคคลมีความพร้อมในการดำรงชีวิตอย่างสมดุลทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยอาศัยการพัฒนาตนเองอย่างมีเป้าหมาย การมีทัศนคติเชิง

บวกต่อความเปลี่ยนแปลงในชีวิต การแสดงออกถึงความเมตตาโดยไม่หวังผลตอบแทน ตลอดจนการวางแผนอนาคตอย่างมีสติ โดยไม่ละเลยการใช้ชีวิตในปัจจุบัน แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่

1. การเติบโตส่วนบุคคล (Personal Growth): การดำเนินชีวิตตามคุณค่าและเป้าหมายของตนเอง โดยไม่ถูกรบกวนจากความคาดหวังของผู้อื่น
2. การดูแลชีวิต (Life Processes): การใส่ใจในสุขภาพกายและใจ พร้อมด้วยความพยายามในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. การจัดการกับอารมณ์และสถานการณ์ (Reaction to Impulses): การยอมรับความไม่แน่นอน ความล้มเหลว และอารมณ์ลบ ด้วยความเข้าใจและการเรียนรู้
4. การปรับตัวและการวางแผนชีวิต (Adaptation and Planning): การเตรียมตัวเพื่ออนาคต ผ่านการตั้งเป้าหมาย เช่น การทำ bucket list และการใช้ชีวิตอย่างมีสติในปัจจุบัน

แนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นว่าความมั่นคงในชีวิตมิได้จำกัดอยู่เพียงมิติทางกายภาพหรือเศรษฐกิจ แต่ยังรวมถึงความมั่นคงทางอารมณ์ ทักษะคิด และการใช้ชีวิตอย่างมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งสามารถเป็นพื้นฐานของการวางแผนเพื่อความมั่นคงในระยะยาว เช่น การออมเพื่อวัยเกษียณ หรือการวางแผนสุขภาพจิตและร่างกาย

1.2.2 ความหมายของการสร้างความมั่นคงทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2562) ได้กล่าวไว้ว่าการสร้างความมั่นคงทางการเงิน หมายถึง การมีรากฐานทางการเงินที่แข็งแกร่งและยั่งยืน ไม่ใช่การสะสมความมั่งคั่งเพื่อความหรูหรา แต่คือการมีรายได้และค่าใช้จ่ายที่สมดุล มีเงินออมอย่างเหมาะสม และสามารถรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น หลักสำคัญของความมั่นคงทางการเงินประกอบด้วย การออมอย่างสม่ำเสมอในอัตราที่เหมาะสม เช่น อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายได้ หรือเริ่มต้นที่ร้อยละ 10 หากยังไม่สามารถออมได้มาก และควรแบ่งเงินออมตามระยะเวลาของเป้าหมายทางการเงิน การจัดการหนี้ควรอยู่ในระดับที่ไม่เกินร้อยละ 33 ของรายได้ต่อเดือน พร้อมมีวินัยในการชำระหนี้อย่างครบถ้วนและตรงเวลา นอกจากนี้ การมีเงินสำรองฉุกเฉินเท่ากับค่าใช้จ่ายจำเป็นรวมภาระหนี้รายเดือนอย่างน้อย 3-6 เท่าก็ถือเป็นเกราะป้องกันทางการเงินในยามเกิดเหตุไม่คาดคิด การประเมินสุขภาพการเงินอย่างสม่ำเสมอจึงเปรียบเสมือนการตรวจสุขภาพร่างกาย ที่ช่วยให้สามารถวางแผน ปรับปรุง และเสริมสร้างฐานะการเงินให้มั่นคงอย่างยั่งยืน

1.3 องค์ประกอบของทฤษฎีที่นำมาประยุกต์กับการสร้างความมั่นคงทางการเงิน

1.3.1 แนวคิดจากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (1943)

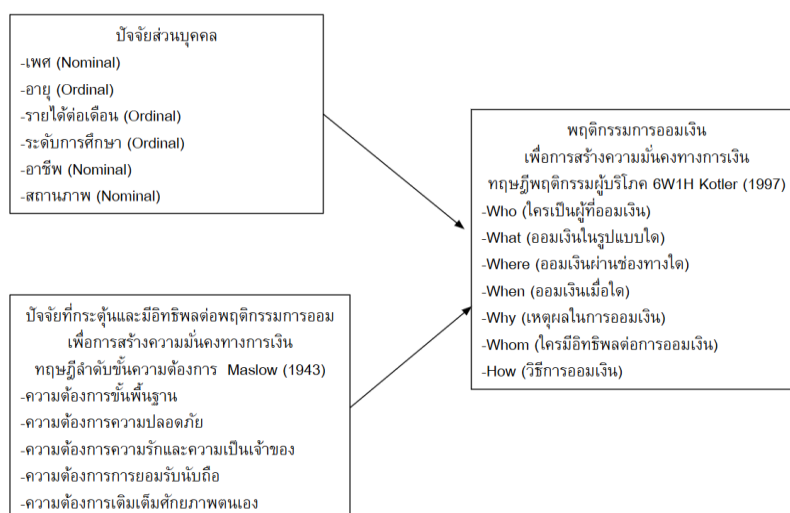
ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ 5 ชั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในตัดสินใจออม หรือการวางแผนและบริหารจัดการทางการเงินได้ โดยสะท้อนถึงความต้องการที่บุคคลมีในแต่ละระดับ

1.3.2 แนวคิดจากทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคของ Kotler (1997)

ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค 6W1H สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเงินของบุคคลได้อย่างรอบด้าน โดยครอบคลุมองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการตัดสินใจและกระบวนการออมเงินในหลายมิติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดของการวิจัยเพื่อการศึกษาปัจจัยที่กระตุ้นและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมที่ส่งผลต่อการออมเงินเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน ของประชากรเจนเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้มีกรอบแนวคิดโดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กระตุ้น และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมของ **Maslow (1943)** และ แนวคิดการออมเงินเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน ของ **Kotler (1997)**

ภาพ : กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ปัจจัยที่กระตุ้นและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออม **Maslow (1943)** และ แนวคิดการออมเงินเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินของ **Kotler (1997)**

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Lee & Hanna (2015, as cited in LeBaron et al., 2019) ได้ทำการศึกษาการออมและพฤติกรรมการออมเงินจากมุมมองของลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์งานวิจัยนี้วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายในการออมเงินกับพฤติกรรมการออมเงิน โดยอิงจากมุมมองของทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ โดยใช้ชุดข้อมูลจากการสำรวจการเงินของผู้บริโภค (Surveys of Consumer Finance) ระหว่างปี ค.ศ. 1998–2007 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์คำตอบแบบปลายเปิดเกี่ยวกับเหตุผลในการออม และจำแนกคำตอบออกเป็นเป้าหมายการออม 6 ประเภท

จากผลการวิเคราะห์พบว่า เป้าหมายการออมเพื่อการเกษียณอายุ/ความมั่นคง เป็นเป้าหมายที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุด ขณะที่เป้าหมายด้านการเติมเต็มตนเอง (self-actualization) ถูกกล่าวถึงน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้สร้าง

แบบจำลอง 2 รูปแบบเพื่อตรวจสอบว่า ลำดับของคำตอบมีความสัมพันธ์กับความเป็นไปได้ในการออม (โดยพิจารณาจากพฤติกรรมของครัวเรือนว่ามีรายจ่ายน้อยกว่ารายได้หรือไม่) หรือไม่ โดยแบบจำลองที่หนึ่งตรวจสอบผลของเป้าหมายที่ถูกกล่าวถึงเป็นคำตอบแรก ส่วนแบบจำลองที่สองตรวจสอบผลของเป้าหมายที่ถูกกล่าวถึงไม่ว่าจะอยู่ในลำดับใดก็ตาม ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ทั้งสองแบบพบว่า เป้าหมายด้านการเติมเต็มตนเอง และเป้าหมายด้านการเกษียณอายุ/ความมั่นคง มีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับพฤติกรรมการออมเงิน

กอข้าว เพิ่มตระกูล (2562) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเงินและเป้าหมายการออม ในผู้ใหญ่วัยเริ่ม งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการเงินกับเป้าหมายในการออมเงิน ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการของบุคคลตามแนวคิดของทฤษฎีมาสโลว์ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใหญ่วัยเริ่มต้นที่มีอายุระหว่าง 18–29 ปี จำนวน 165 คน ซึ่งล้วนมีงานประจำและมีรายได้สม่ำเสมอ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับเป้าหมายในการออมเงินของผู้ใหญ่วัยเริ่มต้น และแบบสอบถามพฤติกรรมทางการเงิน ทั้งนี้ได้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยลำดับขั้น (hierarchical regression analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า การตั้งเป้าหมายการออมเพื่อความต้องการด้านความปลอดภัยและมั่นคง รวมถึงความต้องการในการเข้าถึงศักยภาพของตนเอง เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมทางการเงินได้ดีที่สุด รองลงมาคือเป้าหมายด้านความรู้สึกรักมีคุณค่าในตนเอง ขณะที่เป้าหมายการออมในมิติความอยู่รอดทางร่างกาย และความรักหรือความเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ไม่สามารถใช้อธิบายพฤติกรรมทางการเงินได้อย่างมีนัยสำคัญ

รูปแบบของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในคนเจนเอเรชันวายในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียว (Cross-Sectional Study) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกข้อมูลด้วยตนเอง (Self-Administered Questionnaire)

ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

1 ประชากรเป้าหมาย

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ประชากรคนไทยที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2524-2538 ผู้มีอายุตั้งแต่ 29-44 ปี ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

1.1 ขนาดตัวอย่าง

จำนวนประชากรคนไทยเจนเนอเรชันวายที่มีอายุระหว่าง 29-44 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 1,277,633 คน (ข้อมูล ณ เดือน มีนาคม 2568) ที่มาจากสถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร โดยผู้วิจัย จึงได้ทำการคำนวณเพื่อกำหนดค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยอาศัยสูตรในการคำนวณหา ขนาดกลุ่มตัวอย่างกรณีทราบจำนวนประชากรของ Taro Yamane โดยผู้วิจัยต้องการสุ่มตัวอย่าง ให้มีความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มไม่เกินร้อยละ 5 (เท่ากับ 0.05) ผลการวิจัยมีระดับความเชื่อมั่น เท่ากับร้อยละ 95 ตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนด n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 0.05

แทนค่าสูตรดังนี้

$$n = \frac{1,277,633}{1 + 1,277,633(0.05^2)}$$

$$n = 339.87$$

$$n = 340$$

ดังนั้น จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane ได้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นจำนวน 340 ตัวอย่าง

1.2 วิธีการสุ่มเลือกตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างเลือกโดยไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยถือความเหมาะสมและความรวดเร็วในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้ วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-Administered Questionnaire) การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม ถึงวันที่ - 31 พฤษภาคม พ.ศ.

2568 รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 1 เดือน โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีโครงสร้างแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ (Checklist)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่กระตุ้นและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออม เพื่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ความต้องการขั้นพื้นฐาน ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ความต้องการการยอมรับนับถือ ความต้องการเติมเต็มศักยภาพตนเอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ Who (ใครเป็นผู้ที่ออมเงิน) What (ออมเงินในรูปแบบใด) Where (ออมเงินผ่านช่องทางใด) When (ออมเงินเมื่อใด) Why (เหตุผลในการออมเงิน) Whom (ใครมีอิทธิพลต่อการออมเงิน) How (วิธีการออมเงิน) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

โดยแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ 3 ใช้มาตราส่วนประเมินคำตอบ 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยเลย

หลังจากนั้นผลรวมของคะแนนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะถูกนำมาหาค่าเฉลี่ยและแปล ความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงห่าง} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5-0)}{5} \\ &= 1\end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย 4.01-5.00 หมายถึง ระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.01-4.00 หมายถึง ระดับเห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.01-3.00 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.01-2.00 หมายถึง ระดับเห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.01-1.00 หมายถึง ระดับไม่เห็นด้วยเลย

เมื่อเก็บแบบสอบถามครบจำนวนแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลโดยการทำการลงรหัส (Coding) นำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity)

สำหรับการทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยทำการตรวจสอบความสอดคล้องแล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหา ดัชนีความสอดคล้องระหว่างความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องประเมินด้วยคะแนน 3 ระดับ คือ

- 1 = สอดคล้อง
- 0 = ไม่แน่ใจ
- 1 = ไม่สอดคล้อง

ค่าของ IOC ที่ได้จะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 โดยสูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$IOC = \frac{\text{ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในแต่ละระดับความสอดคล้อง}}{\text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}}$$

ทั้งนี้ ผลจากการพิจารณาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้เท่ากับ 1 ซึ่งมากกว่า 0.5 หมายความว่า ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้าน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งกำหนดค่ามาตรฐานไว้ที่มากกว่า 0.75 และจึงนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง (สุวิมล ติรกันนัท, 2549)

สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วย Cronbach's Alpha ได้ค่าเท่ากับ 0.966 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง (มากกว่า 0.75) จึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลใช้ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม ถึงวันที่ - 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 รวมเป็นระยะเวลา 1 เดือน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-Administered) เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ครบตามจำนวนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูล จากนั้นทำการลงรหัสข้อมูล (Coding) และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ระดับความคิดเห็นต่อบัณฑิตที่มีอิทธิพล และพฤติกรรมการออมเงิน ส่วนสถิติเชิงอนุมานใช้ T-test ทดสอบความแตกต่างด้านเพศ, One-way ANOVA ทดสอบความแตกต่างปัจจัยส่วนบุคคล และ Multiple Regression วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลกับพฤติกรรมการออมเงิน โดยทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

แผนการดำเนินงาน

ใช้เวลา 4 เดือน ตั้งแต่มีนาคม-มิถุนายน 2568

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (58.2%) อายุ 33-36 ปี (46.8%) รายได้ 30,001-45,000 บาท (48.8%) การศึกษาปริญญาตรี (87.1%) อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (50.9%) และสถานภาพโสด (51.2%) ปัจจัยตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ยรวม 4.1177 โดยเฉพาะด้านการยอมรับนับถือ (เฉลี่ย 4.2637) และการเติมเต็มศักยภาพตนเอง (เฉลี่ย 4.2735) สูงที่สุด ขณะที่ความต้องการพื้นฐาน (เฉลี่ย 4.0375) และความปลอดภัย (เฉลี่ย 3.9782) อยู่ในระดับมากเช่นกัน พฤติกรรมการออมเงินในมิติ 6W1H มีค่าเฉลี่ยรวม 4.1139 อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเฉพาะ When (4.2569) และ Who (4.1235) สูงที่สุด สะท้อนถึงการออมสม่ำเสมอและการตัดสินใจออมด้วยตนเอง สมมติฐานที่ 1 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อพฤติกรรมการออมแตกต่างกัน โดยเฉพาะด้าน Who, What, Where และ When ส่วนด้าน Why ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่สมมติฐานที่ 2 พบว่าปัจจัยกระตุ้นทั้ง 5 ด้านมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการเติมเต็มศักยภาพตนเอง (เฉลี่ย 4.2735) และความรักความเป็นเจ้าของ (เฉลี่ย 4.0353) โมเดลการวิเคราะห์หามีค่า $R^2 = 0.767$ แสดงถึงความแม่นยำสูง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมในหลายมิติ (Who, What, Where, When) สอดคล้องกับงานของ กมลวรรณ ภู่งิงชัย และคณะ (2567) ที่ชี้ว่าอายุ การศึกษาและอาชีพมีผลต่อการออม และงานของ วราภรณ์ แก่นยิ่ง และธัญวรัตน์ สุวรรณะ (2567) ที่พบว่าระดับการศึกษา รายได้ และค่าใช้จ่ายมีผลต่อแผนการออม ขณะที่ด้านเหตุผลในการออม (Why) ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งต่างจากงานของ พชร สุโขโชค (2564) ที่ระบุว่าตำแหน่งงานและรายได้มีผลต่อการวางแผนการเงิน นอกจากนี้ ปัจจัยกระตุ้นตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ทั้ง 5 ด้านมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออม โดยเฉพาะด้านการเติมเต็มศักยภาพตนเองและความรักความเป็นเจ้าของ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ กอข้าว เพิ่มตระกูล (2562) ที่พบว่าการตั้งเป้าหมายการออมเพื่อความปลอดภัยและการบรรลุศักยภาพเป็นตัวทำนายพฤติกรรมการเงินที่สำคัญ และสอดคล้องกับ Lee & Hanna (2015, อ้างถึงใน LeBaron et al., 2019) ที่ชี้ว่าการเติมเต็มศักยภาพและการวางแผนเกษียณสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมอย่างชัดเจน ส่วนพฤติกรรมการออมในมิติ 6W1H พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีวินัยในการออม ตัดสินใจด้วยตนเอง และนิยมออมผ่านช่องทางที่ปลอดภัย เช่น บัญชีออมทรัพย์และธนาคาร สอดคล้องกับงานของ สาลินี ชัยวัฒน์พร (2563) และแนวคิดของ วีระธนา เจริญประสิทธิ์สุข

ข้อเสนอแนะ

ภาครัฐควรส่งเสริมความรู้ทางการเงินแก่กลุ่มวัยทำงาน สถาบันการเงินพัฒนาผลิตภัณฑ์ออมเงิน เฉพาะเป้าหมาย เอกชนจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ ครอบครัวและผู้มีอิทธิพลปลูกฝังทัศนคติด้านการออม และใช้สื่อออนไลน์เป็นช่องทางหลักในการรณรงค์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษากลุ่มนอกกรุงเทพฯ ทำวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือ ศึกษาความเชื่อมโยงกับการลงทุนที่มีความเสี่ยง และพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่ละเอียดขึ้นในการวัดพฤติกรรมการออม